N°. 178. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Donderdag 26 Julij.

Frankrijk.

Parijs, den 23sten Julij.

De geruchten omtrent de weder-intreding van den maarschalk *Soult* in het ministerie hebben nog geen einde genomen. Men verzekert heden, dat een der aanzienlijke personen van zijn gevolg den geheimen last gekregen heeft, om zijne gevoelens te polsen, vóór het geval dat hem eene aanbieding wierd gedaan. Voor welk gedeelte van het kabinet de persoon die met deze taak was belast geworden, zijne pogingen moest aanwenden, wordt niet gezegd, maar de maarschalk had onbewimpeld zijn besluit te kennen gegeven, dat hij geene portefeuille zoude aannemen, en dat zijn voornemen was, om, na zijne terugkomst, slechts een paar dagen te Parijs te vertoeven en vervolgens naar het departement Tarn te vertrekken, ten einde daardoor de geruchten te vermijden die anders te zijnen aanzien zouden worden uitgestrooid. De maarschalk wordt in de volgende week terug verwacht.

— De toebereidselen voor de viering der julijfeesten zijn nagenoeg reeds voltooid. Dezelven zullen, gelijk men weet, dit jaar slechts voornamelijk bestaan in het houden eener plegtige mis, en in de gewone volksvermakelijkheden.

— De luitenant *Laity* is nog niet uit de conciergerie naar eene andere gevangenis overgebragt; men hoopt dat het gouvernement hem vergunnen zal, om den tijd zijnen gevangenis te Parijs door te brengen. — Gisteren is men begonnen met de veroordeelden in de zaak van *Huber* naar de gevangenis van Clairvaux over te brengen. Mejufvrouw *Grouvelle* en hare betrekkingen hadden zich vele moeite gegeven, om te Parijs of in eene gevangenis nabij de hoofdstad te verblijven, doch de minister *Montalivet* heeft ten deze niet willen toegeven.

— De Haïtische commissarissen hebben thans Parijs verlaten, om zich te Brest naar Port-au-Prince in te schepen.

— De heer *Mendizabal* is den 20sten te Bordeaux aangekomen; zich van Madrid herwaarts begevende.

— Onder de boeken door den heer *de Talleyrand* nagelaten, zegt men dat er zich een van eene aanzienlijke waarde bevindt, alhoewel deszelfs uiterlijk er gebruikt en versleten uitziet. Het was een exemplaar van *Machiavelli's* werk over den vorst, met bijgevoegde aanteekeningen van den heer *Talleyrand* zelven. Door een der vijanden van den geslepen diplomaat, werd dit werk zijn staatkundig getijdeboek genoemd.

— Men wil hier weten, dat de hertogin *van Berry* zich op nieuw zwanger bevindt. Men heeft hier voorts met eenige bevreemding opgemerkt, dat de duitsche hooge adel, welke, sedert het voorval van Blaye, de hertogin niet meer zag en den prins *Luchesi-Palli* niet als de echtgenoot der hertogin erkende, thans van gedrag veranderd was. Immers had de hertogin, ter gelegenheid van den verjaardag des hertogs *van Bordeaux*, een bezoek van de aartshertogin van Parma, weduwe van *Napoleon*, ontvangen; had zij ook de Keizer en Keizerin bij haar jongst verblijf te Weenen bezocht, en werd zij tot de keizerlijke tafel genoodigd.

— Men heeft hier uit Baden vernomen, dat de kommandant *Parquin*, bekend door het voorname deel dat hij aan den Straatsburger opstand had, in de vorige week te Baden gekomen, van wege het bestuur der policie het bevel ontving om de stad terstond te verlaten; hij is daarop naar Manheim vertrokken. Terzelfde gelegenheid vermeldt men, dat de burggraaf *Persigny*, die in den gezegden opstand insgelijks was betrokken en daarvan een verhaal heeft gegeven, hetwelk gedeeltelijk in de brochure van *Laity* is overgenomen geworden, zich gedurende acht dagen te Stuttgart ongestoord opgehouden en zelfs de vergunning verkregen heeft, om de beide zonen van den hertog van Montfort (*Jerôme Bonaparte*) te bezoeken. Van Baden echter naar München vertrokken zijnde, ontving hij daar het bevel om de stad binnen 24 uren te ruimen.

— De heer *Chateaubriand*, die thans door het zuiden van Frankrijk reist, heeft den 21sten Toulouse verlaten. Vóór zijn vertrek, werd hij daar op eene serenade van het werkvolk onthaald.

— De fransche gezant te Turin heeft in last gekregen, om van het Sardinisch gouvernement de wederopening van den weg te vragen, die over Briançon naar Piemont en Italie leidt.

— Men rekent, dat Engeland in den tijd van vijf jaren voor 325 millioen aan waren in Belgie heeft ingevoerd en 150 millioen uit hetzelve getrokken; in hetzelfde tijdsverloop rekent men dat Engeland voor 156 millioen in Frankrijk ingevoerd en voor 406 millioen uit hetzelve getrokken heeft.

— Uit Algiers schrijft men van den 13den Julij, dat de gezant van *Abd-el-Kader*, *Ben-Arach*, vergezeld van een aide-de-camp van den gouverneur-generaal, van Algiers naar het hoofdkwartier van den Emir was vertrokken. Op zijn weg over het thans aan Frankrijk behoorende gebied, had de Arabische bevolking niet kunnen nalaten, om nog derzelver aanhankelijkheid aan haar voormalig staatshoofd te betoonen.

— Omtrent Spanje verneemt men, dat de generaal *Alava* tot spaansch gezant in Engeland is benoemd, ter vervanging van den markies *d'Aguilar*. Deze zal, denkt men, later als spaansch gezant naar Lissabon gezonden worden.

— Luidens de jongste berigten uit Navarre, is don *Carlos* in den avond van den 14den te Estella aangekomen. De constitutionele troepen hielden den 15den Lerin, Lodosa, Mendavia en Sesma bezet, groote toebereidselen makende om Estella aan te vallen. De generaal *Maroto* spande van zijn kant alles in, om versterkingen op te werpen en de verdedigingsmiddelen te verdedigen, waaraan door het garnizoen en de bewoners van Estella met ijver gearbeid werd. Den 18den had *Espartero* het bevel gegeven om op Estella af te gaan; de artillerie was reeds aangespannen, toen er plotselijk tegenbevel kwam en de troepen in hunne kantonnementen terug keerden. Men zeide, dat de opperbevelhebber acht bataillons in de rigting van Kastilie had gedetacheerd; voorts scheen *Espartero*, alvorens den aanval te beginnen, zich van een klein vooruitstekend werk meester te willen maken.

— Uit Saragossa schrijft men, dat de aandacht in die streken tegenwoordig bijzonder gevestigd was op Neder-Arragon, waar de constitutionele legerhoofden thans voornemens zijn om de versterkte plaatsen Morella en Cantavieja te belegeren en met geweld te nemen. Van den uitslag dier belegeringen zou, naar men meende, het lot van *Cabrera* en van zijne benden afhangen. Met Morella zou een begin worden gemaakt; het beleg dier plaats is aan de afdeeling van *San Miguel* opgedragen. Den 15den zou hij tot Micanis komen en den 20 of 21sten met de belegeringsoperatien een begin maken.

— Volgens berigten uit Madrid, is de chef van *Espartero's* staf, de bekende generaal *van Halen*, van deze zijne betrekking ontzet en naar Madrid terug ontboden, en dat wel op een oogenblik dat de tweede chef van den staf, *Aristizabal*, zich te Parijs bevindt. Het is niet onbekend, dat het tegenwoordig ministerie reeds lang de verwijdering van *van Halen*, die tot de ultra-liberale partij behoort, op het oog had.

— Ter beurze heerschte heden eene groote flaauwheid, zoowel in den handel als in den koers der fransche fondsen, welke laatste zelfs tot daling neigde. — Men heeft ter beurze het gerucht zoeken te verbreiden van eene aanstaande verandering van ministerie en van den terugkeer des maarschalks *Soult* in het bestuur. de notering was heden (23 Julij): 5 pCt. 111,50; 5 pCt. 80,85; Nap. rent. 99,15; Sp. Ardoin 23; Port. 24 3/8; Rom. L. 101 3/4.

Duitschland.

Frankfort, den 22sten Julij.

Z. D. de regerende hertog van Brunswijk is den 19den, des namiddags, te Hanover aangekomen.

Men verneemt van daar, dat de russische Grootvorst troonsopvolger wel bezoeken bij de vorstelijke familie aflegde, maar, uit hoofde zijner ongesteldheid, geen deel aan de koninklijke tafel kon nemen. Volgens het vóór de komst van Z. K. H. te Hanover uitgegeven programma der festiviteiten, welke ter zijner eere zouden plaats hebben, zou Hoogstdeszelfs verblijf aldaar niet langer dan vier of vijf dagen duren. Het valt te betwijfelen, of de toestand van den grootvorst, niet een langer verblijf zal noodzakelijk maken.

„De koning," schrijft men verder uit Hanover, aan den *Hamburgschen Correspondent*, „maakt zich elke gelegenheid ten nutte om zich aan zijne onderdanen te vertoonen. Zoo bezoekt hij afwisselend de openbare wandel- en verlustigingsplaatsen, en was onlangs weder, vergezeld van de koningin en den kroonprins, bij een der zomer-concerten tegenwoordig, welke door het muzijkkorps der garde-grenadiers in een openbaren tuin gegeven worden. Z. M. vertoefde daar omtrent twee uren."

De burgemeester *Rumann*, die men ter gelegenheid van zijnen verjaardag eene serenade had willen brengen, was, om dit eerbewijs te voorkomen, voor eenige dagen uit Hanover vertrokken; insgelijks heeft hij het voornemen der burgers weten te verijdelen, om hem eene eere-bokaal aan te bieden. 's Mans handelwijze wordt door velen gebillijkt.

— Volgens een schrijven uit Westphalen aan de Leipziger Courant, moet de meermalen reeds besprokene onhartelijke ont-

van den zoon des konings van Pruissen, prins *Wilhelm*, in de Rijnprovinciën, vooral te Munster zeer in het oog loopende zijn geweest, en zou de aldaar veelvermogende roomsche adel, voor zooverre die niet ambtshalve genoodzaakt was de tegenwoordigheid des Prinsen te zoeken, door het vermijden van Hoogstdeszelfs bijzijn, derzelver ontevredenheid over de wegvoering van den keulschen aartsbisschop zeer duidelijk hebben aan den dag gelegd. Men verzekert, dat het de meeste moeite gekost had, om handteekeningen te erlangen op de inschrijvingslijsten voor een bal, hetwelk ter eere van den Prins door de magistraat gegeven is geworden; en hetwelk dan ook slechts door derdehalfhonderd personen, meestal pruissische beambten, zou bijgewoond zijn geworden. Ook wordt er gesproken van de weinige onderscheiding, die de landweer-bataillons den Prins aangedaan hebben. — Men weet echter, dat het Leipziger dagblad meermalen correspondentie-artikelen plaatst waarvan naderhand van elders het ongegronde of te sterk gekleurde wordt aangetoond.

— Uit Kassel schrijft men van den 20sten: » Naar men verneemt, heeft de thans ontbondene stenden-vergadering het bekende ontwerp van adres aan de Bondsvergadering nopens de Rotenburgsche aangelegenheid, in de daarover geheim belegde vergadering, met 34 tegen 14 stemmen aangenomen. Daar het voorstel om zich aan de Bondsvergadering in dezen te wenden, in eene openbare zitting is aangenomen, zoo mogt men ook met grond verwachten, dat de voorlezing en nadere behandeling van het adres insgelijks in het openbaar zouden geschied zijn. Ongetwijfeld zullen overwegingen van eenen iederen aard de vergadering tot eene geheime behandeling hebben doen besluiten.”

— Het voorbeeld, door Parijs gegeven, om de straten met een plaveisel van asphalt of jodenlijm te beleggen, vindt in Duitschland op verscheidene plaatsen navolging. Reeds zijn in Frankfort en ook te Berlijn proeven hiermede genomen. Er zijn echter lieden, die meenen, dat de silezische granietsteen een bijna even goedkoop en duurzamer plaveisel aanbiedt.

— Tusschen de partijen in het kanton Schwijz is het op Zondag, den 15den dezer, voor het eerst sedert het bij Rothenthurm op den 6den Mei voorgevallene, weder tot daadwerkelijkheden gekomen, en thans wel bij het dorp Lachen, in het Marchsche district, alwaar voor het meerendeel Klaauwen-mannen (of aanhangers van de volkspartij) wonen. Wie de aanleggers der aldaar plaats gehad hebbende ongeregeldheden geweest zijn, is niet geheel duidelijk, daar beide partijen de schuld weder op elkander werpen. Zeker schijnt het echter, dat op genoemden dag, en nadat reeds de geheele week sterke gisting geheerscht had, een befaamd heethoofd der Hornmannen (of aanhangers van de aristocratische partij) de landamman *Schmid*, in eene vereeniging van klaauwenmannen gekomen is en hun tartend heeft toegesproken; later was hij met een aantal lieden van zijne partij teruggekomen, tusschen welke en de daar wonende Klaauwmannen alsdoen een verwoed gevecht heeft plaats gegrepen, waaraan weldra de bewoners van het omliggende platte land deel namen en waarin, volgens sommigen een, volgens anderen drie dooden (waaronder de landamman *Bruhi*, die ter bevrediging tusschen beiden was getreden) gevallen zijn, en eene menigte lieden gekwetst zijn geworden. — De klaauwmannen schenen door de Hornmannen in een door hen verschanst huis belegerd te worden. Den 16den des morgens luidde men in Einsiedlin de stormklok, tot ontzet der Klaauwenmannen. In Schwijz was het toen nog rustig.

De burgemeester *Hess* en de landamman *Nagel*, twee der benoemde vertegenwoordigers van den landdag bij de plaats zullende hebben kantonnale vergadering in Schwijz, waren maandag-nacht uit Lucern naar het dorp Lachen vertrokken om, zoo mogelijk, verdere ongelukken te voorkomen.

— Men meldt uit Toplitz, dat aldaar zijn aangekomen de maarschalk van *Marmont*, hertog van *Ragusa*, en de voormalige fransche gezant te Weenen, graaf *de la Ferronaye*, uit Parijs. De komst van laatstgenoemden diplomaat werd als van veel gewigt beschouwd. Z. D. H. de groothertog van Baden, die den 15den te Weimar is aangekomen, werd insgelijks te Toplitz verwacht.

— Uit Weenen meldt men, dat Z. D. prins *Metternich* den 16den des middags, van daar naar Toplitz vertrokken is. Den 30sten werd de Prins in Weenen terugverwacht, en zou vervolgens de huldiging in Tyrol en de krooning te Milaan bijwonen. — De vreemde gezanten te Weenen maakten reeds toebereidselen voor hunne reis naar Italië, en schijnen, naar men meende, te Milaan eene weelde ten toon spreiden, die de te Londen vertoonde pracht waardiglijk op zijde zoude kunnen streven. De meesten hadden reeds te Milaan groote hotels gehuurd, en werden schoone koetsen doen vervaardigen.

In het laatst der maand werden te Weenen zes linie-regimenten verwacht, om, gedurende het verblijf van den russischen troonopvolger, gemeenlijk met het garnizoen, groote manoeuvres voor Hoogstdenzelven uit te voeren.

— Men schrijft uit Napels van den 10den dezer: » De bevalling van H. M. de Koningin wordt tegen den 20sten dezer te gemoet gezien. — De staatsminister *Delcaretto* is van zijne zending naar Rome, ter zake van de ruiling van grondgebied, hier teruggekomen, zonder geslaagd te zijn. — De in garnizoen liggende troepen hebben in den laatsten tijd veel last geleden door de liefhebbe-neiging des Konings, om in den maneschijn exercitiën op het een uur van de stad gelegen Marsveld, te doen houden, en na afloop daarvan, namelijk doorgaans ten 10 of ten 11 ure, militaire promenaden te maken, op welke Z. M., te voet, aan het hoofd der troepen marcheert, en welke gewoonlijk eerst ten 1 of 2 ure 's nachts een einde nemen. De burgers zijn er reeds aan gewend, om tegen dat uur uit hunnen slaap gewekt te worden, door het rumoer van trommels en muzijk, dat in de stilte van den nacht nog veel grooter geweld dan anders maakt. — Het is eene opmerkelijke verschijning, dat, in weerwil van de aanhoudende en vrij sterke hitte, de dampkring zeer vochtig blijft en men den geheelen voormiddag, en des avonds na zonsondergang, op de vlakten buiten de stad en langs de kust nevels bespeurt, die, luidens berigten uit de provinciën Bari en Lecce, ook daar waargenomen, en voor de olijf boomen ten hoogste schadelijk geacht worden.”

Nederlanden.

BREDA, den 25sten Julij.

Men schrijft ons van gisteren uit 's Gravenhage:

» H. K. H. prinses *Frederik* der Nederlanden wordt morgen avond in deze residentie terug verwacht.

» Z. K. H. prins *Frederik Hendrik* en H. K. H. prinses *Sophia*, zijn heden morgen uit deze residentie naar Weimar vertrokken.

» Binnen weinige dagen ziet men de terugkomst alhier te gemoet van Z. K. H. den Erfprins *van Oranje*, van Hoogstdeszelfs reize naar Duitschland, ten einde het bevel op zich te kunnen nemen over de eerste brigade der troepen welke in het laatst dezer maand de thans nog in het kamp van Reijen liggende zullen vervangen.

» Overmorgen, Donderdag, wordt een deel der 10de afdeeling in deze residentie gewacht, om de beide voor het kamp bestemde bataillons grenadiers tijdelijk te vervangen.

» Z. K. H. de Groothertog *van Nassau*, vergezeld van Hoogstdeszelfs beide oudste zonen, is gisteren alhier aangekomen. Heden middag dineren deze vorsten ten hove.

» Z. Exc. de baron *van der Capellen*, die door Z. M. met de buitengewone zending belast is geweest, om Nederland bij de te Londen te houden kroonings-plegtigheden te vertegenwoordigen, deze missie vervuld hebbende, is gisteren uit Londen in het vaderland terug gekeerd en bereids in deze residentie aangekomen.”

— De minister van finantien heeft, bij dispositie van den 23. dezer, bekend gemaakt, dat, volgens de door de commissie, op de bij de wet bepaalde regelmarkten, gedane opgaven, de middelprijzen der inlandsche granen, voor het geheele rijk, van den 20. Junij tot en met den 19. Julij ll., zijn geweest per mud als volgt: tarwe *f* 9.16, rogge *f* 6.26½, boekweit *f* 4.84, gerst *f* 5.90, haver *f* 2.48, ongepelde spelt *f* 3.10; weshalve, gedurende de maand Augustus eerstkomende, de regten op den *invoer* van de onderstaande graansoorten per mud zullen bedragen: tarwe en gepelde spelt *f* 0.25, rogge *f* 0.15, boekweit, [illegible] *f* 0.25, haver *f* 1.00, ongepelde spelt *f* 0.50; terwijl het regt op den uitvoer van tarwe en gepelde spelt een regt van *f* 0.50 per mud, [illegible] rogge van *f* 0.30, zal worden geheven, en van de overige graansoorten de uitvoer blijft vrijgesteld.

— Men schrijft uit Frankfort, dat het gerucht, dat Z. Exc. de graaf *von Senfft-Pilsach*, in zijne betrekking van Oostenrijkschen gezant te 's Hage, door den vroeger aldaar geresideerd hebbende baron *von Binder-Kriegelstein* zou vervangen worden, van grond ontbloot is, en dat, althans voor het oogenblik, de baron *von Laykam*, aan de Oostenrijksche ambassade te 's Hage geattacheerd, gedurende de afwezigheid van graaf *Senfft* als chargé d'affaires de zaken der legatie zal waarnemen.

— Men verneemt, dat de volgende garnizoens-veranderingen onder de batterijen rijdende artillerie op handen zijn. Heden moet de te Veghel liggende batterij no. 3 naar Amersfoort marcheren, werwaarts zich morgen mede op weg zal begeven de batterij no. 4, thans te St. Oedenrode, beide om aldaar te verblijven; terwijl de te Amersfoort liggende batterijen no. [illegible] en 10 den [illegible] en 28sten naar Helvoirt en Haren en Udenhout zullen vertrekken, om in die plaatsen gekantonneerd te blijven. Voorts verneemt men, dat de batterij no. 11 van [illegible] zal worden verlegd en dat de batterij no. 8 van Boxtel naar Haarlem, en de batterij no. [illegible] van Haarlem naar Boxtel zal vertrekken.

— Uit Groningen meldt men, dat op de provinciale begrooting, in de onlangs daar gehoudene zitting van de staten der provincie aangenomen, aanzienlijke sommen gebragt zijn tot verbetering der wegen in die provincie, en, onder anderen voor het aanleggen van den steenweg van Groningen naar de vriesche grenzen; alsmede eene bijdrage der provincie tot het bouwen van [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] *Batavia*, [illegible] het scheepsvolk van *de* [illegible], [illegible], van Batavia naar Amsterdam, welk schip, gelijk in ons laatstvorig nommer gemeld is, op het rif van Anguilla in een reddeloozen staat is verlaten.

— Van Zierikzee wordt van den 19 julij geschreven: » Binnen deze stad is tegenwoordig een tweelingpaar aanwezig, met name *Josephus Bergansius* en *Odilia Bergansius*, wed. *F. Slaat*, welke den 17 september 1758, te Wassenberg, in Pruissen, zijn geboren, en alsoo den ouderdom van bijna 80 jaren hebben bereikt. Eerstgenoemde is gisteren, van Utrecht, tot zijne zuster herwaarts overgekomen, na 16 jaren van elkander afwezig te zijn geweest. Beiden genieten eene volkomene gezondheid.”

Vorst *Leopold* is eergisteren avond van Parijs te Brussel teruggekomen. Heden zou hij zich naar het kamp van Beverloo begeven om er tot Zaturdag te blijven.

— De hertog van Saxen-Coburg is gisteren van Brussel, over den spoorweg naar Duitschland, teruggekeerd.

— Ter gelegenheid van een patriottisch feestmaal den 21sten dezer te Brussel gehouden, werd naar den parijschen *National* een artikel overgezonden, waarbij, in den toon der republikeinsche partij, hoog werd opgegeven van de gisting in Belgie en van het voornemen om zich met geweld tegen de bepalingen der conferentie te verzetten; vooral, heet het daarin, worden volksgenootschappen opgerigt, om krachtiger tegenstand te bieden; het getal der jonge lieden die op het eerste sein naar de grenzen willen snellen, om zich tegen den vreemden inval te verzetten, bedraagt reeds 25,000, enz. enz. Zoo het schijnt hebben de belgische bewindslieden vrees opgevat, dat een dergelijk artikel, 't zij binnen- of buitenslands, eene nadeelige werking mogt doen; althans hun blad, *l'Indépendant*, heeft in last gekregen om het gezegde artikel over te nemen en door eenige aanmerkingen te doen volgen, ten einde de welgezinde lieden te waarschuwen tegen alle wegsleping, waartoe de partij die de *National* vertegenwoordigt en die ook hare aanhangers in Belgie vond, hen zoude willen brengen. » Degene, « dus vervolgt *l'Indépendant* » die aan het republikeinsch blad geschreven heeft, dat geheel Belgie in eene buitengewone gisting verkeerde, heeft het voorbedachtelijk misleid; maar hij had zeker het oogmerk om die gisting te willen bevorderen, die zeer geschikt zoude zijn om onze zaken te bederven, maar waarschijnlijk naar den wensch der anarchisten zoude zijn."

Een ander blad, de *Messager de Gand*, spot met de bemoeijingen der patriotten om de menigte in beweging te brengen, zeggende dat in het tegenwoordig oogenblik, nu over het lot van Belgie beslist wordt, nu de kamers uiteen zijn, en *Leopold*, voor het eerst dat zijne tegenwoordigheid in Belgie welligt van eenig nut kon zijn, nog iets te beteekenen had, her- en derwaarts doolt; dat het nu of nimmer wel het oogenblik was, om zich revolutionair en ontembaar te toonen; maar alles was zeer stil en rustig, alle revolutionaire geestdrift scheen voor goed uitgedoofd.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (24 Julij) waren genoteerd: Belg. 101¾; Oblig. 106⅝; Sp. Ardoin 21⅝; Difered. 6⅝; Nap. r. 95⅞; Rom. 101⅛; Certif. te Antw. 100¾; Braz 80¼. — Wissel op Amst. ⅛ pCt. verl. kont.; op Rott. ⅝ pCt. verl. pap. op Lond. 25,71.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Te *Berlijn* is den 14den dezer door een plotselijken dood aan de wetenschappen ontrukt de verdienstelijke hoogleeraar aan de Berlijnsche hoogeschool Dr. Klenze. Dit sterfgeval is des te treffender, daar men, behalve dat het verlies van een in zijn vak en voor de maatschappij hoogst verdienstelijk man betreurd wordt, door hetzelve ook de zekerheid gekregen heeft van hetgeen reeds sedert eenigen tijd werd betwijfeld, dat namelijk de stichter der ... zijn, wederom ... der *Goede Hoop* ... verbe... zijn vergaarde sterrekundige J. Herschell, is in de eerste helft dezer maand te *Hanover* aangekomen, om zijne aldaar nog levende familie te bezoeken. Onder dezelve bevindt zich de hoogbejaarde zuster van zijnen, in 1738 in *Hanover* geboren, en niet minder in het vak der wetenschappen en sterrekunde verdienstelijken Vader Willem Herschel. De genoemde vrouw wordt gezegd in haar acht en tachtigste levensjaar nog de meeste belangstelling te toonen in al wat kunsten en wetenschappen betreft. — De Hanoversche hofchirurgijn, stichter van het orthopaedisch gesticht in *Hanover*, Dr. Stromeyer, is als hoogleeraar naar *Erlangen* beroepen, werwaarts hij zich eerstdaags begeeft. — De beijersche hoogleeraar Steinheil, die onlangs door de beijersche regering met een onderzoek belast werd, in hoeverre de sporen of zoogenaamde *rails* der ijzeren spoorwegen zouden kunnen dienstbaar zijn, om als geleiders voor electrische en galvanische telegraphen te strekken, heeft daarover een gunstig rapport uitgebragt. De hoogleeraar vermeent dat de ijzeren sporen dier wegen zelfs op verschillende wijzen tot dat einde zouden kunnen strekken, zoodat de keuze zich slechts tot die had te bepalen, welke de minste kosten veroorzaakten.

Italie. — In berigten uit *Florence* van het begin dezer maand, door een geacht duitsch dagblad medegedeeld, wordt een voorval vermeld, hetwelk onder de kunstenaars dier stad algemeene opspraak had gemaakt. Op last van den graaf Demidoff, was namelijk door ... der Akademie van schoone kunsten te *Florence*, Bezzuoli, eene schilderij vervaardigd, den dood van koning Manfred voorstellende. Het stuk werd door de Florentijners hemelhoog geprezen. De graaf Demidoff kwam hetzelve bezigtigen, en wel in gezelschap van den parijschen schrijver Jules Janin, die thans beiden door *Italie* reizen. Janin zag de schilderij en bewaarde een veelbeteekenend stilzwijgen, en hetgeen de graaf Demidoff daarop aan den kunstenaar had te kennen gegeven, zou deze weinig stof tot tevredenheid gegeven hebben. De schuld werd op Janin geworpen, over wien ook nog andere kunstenaars die voor den graaf arbeidden, zich te beklagen hadden, waarbij nu voorts werd gevoegd, dat Janin zich op eene onverschillige, zoo niet minachtende wijze over de Italiaansche kunst had uitgelaten. Van alle zijden ging een wraakgeroep daarover op, dat overal werd voortgeplant, waarbij de Franschman niet in het minst gespaard werd, ... scheen intusschen in vergetelheid te geraken, toen ... het weekblad *Commercio* een hevig artikel verscheen, waarin het ... van Bezzuoli als een meesterstuk beschreven werd en Janin ten toon gesteld, als een dier vreemde schrijvers, die romans voor bordeelen schreven, en de Italiaansche kunst met voeten traden; die de meesterstukken van een' Raphael en Brunnelesco durfden verachten, om vlaamsche boeren te bewonderen; wie een in lompen gekleedde lummel beter beviel dan een standbeeld van Phidias, omdat zij onvatbaar waren, om het ware schoone de kunst en van het genie te gevoelen en te zien, of dit niet zien wilden. Over dit voor zijn reisvriend hoonend artikel, voelde de graaf Demidoff zich grootelijks beleedigd; hij wist te bewerken, dat in het volgend nommer van den *Commercio* deswege eene verschooning en herroeping geplaatst werd, welke de Florentijners echter zoo weinig beviel, dat dezelve in alle openbare plaatsen uit het blad werd gesneden. Sommigen vermeenden, dat dit voorval voor Janin althans die goede zijde zoude hebben, dat hij zich in zijn reisverhaal genoopt zoude voelen om behoedzamer en meer doordacht, dan hij anders wel gewoon is, zijne pen te voeren.

Spanje. — In de *Allgemeine Augsburger Zeitung* van den 20sten dezer leest men uit *Madrid* van den 7den Julij geschreven, het volgende: » Een zich hier bevindend fransch geneesheer, die van zijne regering belast is met het doen van verscheidene letterkundige navorschingen, en wel onder anderen voor het groote werk van den heer Mignet, over den spaanschen successie-oorlog, heeft onlangs een stuk ontdekt, hetwelk tot verrassende geschiedkundige oplossingen kan leiden. Aangezien de heer Capefigue in zijne geschiedenis van Lodewijk XIV beweerd had, dat Karel II van *Spanje* een testament ten voordeele van het Oostenrijksche huis had onderteekend, en dit stuk tot heden nog nergens gevonden was, daar ook de schrijvers van dien tijd niets bepaalds over deze omstandigheid vermelden, zoo heeft de bovengenoemde geneesheer, de heer Duflot, in het archief van het staatsministerie, in het bijzonder navorschingen daarnaar gedaan, en hier ook werkelijk, onder oude papieren, een verzegeld paket gevonden, met het opschrift: *Testament nagelaten door Z. M. Karel II.* Op de buitenbladzijde staat de door den koning zelven onderteekende bepaling, dat alle vroegere beschikkingen ongeldig zouden zijn; ter zijde bevinden zich de namen van den staatssecretaris Ubilla, van den kardinaal Portocarrero, van den admiraal van *Kastilien*, als getuigen; de dagteekening is: 14 November 1698. De fransche gezant heeft aan den graaf Ofalia den wensch te kennen gegeven, dat dit testament mogt geopend worden, en deze heeft het verzoek daartoe aan de koningin-regentes gedaan, van wier beslissing het nu afhangen zal, of men den inhoud van dit document zal te weten komen. Zooals bekend is, sloten *Frankrijk*, *Groot-Brittannie* en de *Nederlanden*, den 11den October 1698, een verdelingstraktaat, de spaansche monarchy betreffende, waarin ook aan den keurvorst van *Beyeren* een aandeel in de nalatenschap werd toegekend. Dit gaf koning Karel II aanleiding om den laatstgenoemden, den keurvorst Ferdinand Joseph, bij een testament onder zijne erven te benoemen; zoo althans verzekeren het de vader Bolando (*Historia civil de España*, p. I p. 7, waar door eene drukfeil 1691, in plaats van 1698 staat), alsmede Gerz; ook kan men uit de protestatie, welke de fransche gezant, markies d'Harcourt, den 19den Januarij 1699 te *Madrid* overgaf, zien, dat het er voor gehouden werd, dat Karel II werkelijk ten behoeve van den keurvorst (die kort daarop stierf) een testament gemaakt heeft; en dewijl het thans gevonden stuk van den 14den November 1698 gedagteekend, en alzoo juist van dat tijdstip is, zoo leidt zulks tot het vermoeden, dat hetzelve datgene is, hetwelk ten behoeve van den keurvorst werd gemaakt."

Frankrijk. — Het fransche wetenschappelijk congres zal dit jaar op den 3den September te *Clermond-Ferrand* geopend worden en gedurende tien dagen bijeen zijn; hetzelve is in zes afdeelingen verdeeld, te weten: natuurlijke historie en landbouwkunde; manufacturen en handel; geneeskundige wetenschappen; geschiedenis en oudheidkunde; letterkunde, schoone kunsten en wijsbegeerte; natuur- en wiskundige wetenschappen. — Onlangs werd in dit gedeelte van ons blad gewag gemaakt van een jong meisje, de dochter eens geneesheers van *Montpellier*, die in magnetischen slaap met gebonden oogen konde lezen. Deze persoon is met haren vader sedert te *Parijs* gekomen, om van haar vermogen voor eene commissie van leden der Akademie te doen blijken. Zulks schijnt tot heden echter aan hetgeen daarvan opgegeven was, weder niet te hebben beantwoord. De commissie had een' doek voor de oogen willen binden, die het meisje geweigerd heeft. Sommige lieden waren van meening, dat zij over haren eigen band konde heenzien; andere vermeenen, dat zoo het meisje met gebonden oogen konde lezen, dit ook in een donker vertrek en met het boek op een afstand gebonden moest kunnen geschieden. Te *Londen* zijn in de vorige maand insgelijks nog magnetische proeven genomen, in tegenwoordigheid van de graven van Mansfield, Stanhope, den bisschop van *Norwich*, den heer Th. Moore en andere personen; dezelve werden niet alleen onvoldoende bevonden, maar het bleek zelfs dat daarbij opzettelijk bedrog plaats had, dat de zoogenaamde gemagnetiseerde zich in slaap veinsde, terwijl een paar andere somnambulisten in den zoogenaamden slaap onderling in twist geraakten en tot een ... tooneel aanleiding gaven. — In de vergadering van het Aziatische genootschap, den 7den Februarij ll. te *Calcutta* gehouden, is de heer A. Jaubert tot honorair lid van het genootschap verkozen geworden. — Van de *Abrégé de géographie universelle* van Balbi, ziet eene derde op nieuw herziene en verbeterde uitgave het licht.

VERSCHEIDENHEDEN.

Gastmaal in Guildhall. — Van al de feesten, die ter gelegenheid van de krooning van Engelands jeugdige Koningin, te Londen hebben plaats gehad, heeft geen de algemeene aandacht, zoo wel daar als elders, in-

die mate tot zich getrokken als het gastmaal hetwelk de magistraat der wereldstad aan de te Londen vereenigde vreemde vorsten en gezanten aangeboden heeft, daar men hierdoor als het ware het zegel gedrukt meende te zien, op den onderlingen wedijver der britsche bevolking, om aan die hooge gasten derzelver hulde toe te brengen. Men weet, dat dit feest, — waarop, gelijk anders in Engeland meestal het geval is, gezorgd was, dat geene staatkundige kleur den boventoon gaf, — in de grijze *Guildhall* plaats had. Volgens de breede beschrijvingen van het feest in de engelsche bladen, was het Londensche raadhuis op dezelfde wijze versierd, als tijdens den maaltijd welke daar ter eere van de koningin gegeven werd. De toen voor H. M. opgerigte troon was blijven staan en naast denzelve prijkten thans de wapens der voornaamste rijken. Ter regter zijde zag men het wapen der Beide Sicilien, van Rusland, de Nederlanden, Pruissen, Sardinie, Portugal, Turkije, Wurtemberg, Saksen, Brazilie en Griekenland; ter linker zijde dat van Belgie, Oostenrijk, Spanje, Hanover, Zweden, Frankrijk, Denemarken, Beijeren, de Vereenigde Staten, Mexico en den bannier van den *H. George*. De zamenkomst was op 6 ure bepaald; doch ten 5 ure zag men reeds gasten aankomen, die zich allen in de receptie-zaal vervoegden. De hertogen van *Sussex*, van *Nemours* en van *Wellington* en de maarschalk *Soult*, werden bij hunne komst, met een algemeen hoera! begroet; de meeste geestdrift werd echter bij de komst van laatstgenoemden opgemerkt, welke tevens, voor velen het sein was, om naar derzelver plaatsen door te dringen. Ruim zeven ure trad de Lord-Major, door den ganschen magistraat gevolgd, de *hall* binnen en zette men zich aan den disch. De zes honderd gasten waren aan elf tafels gezeten. Naast den Lord-Major, die aan het hoofd der tafels zat, was eene plaats aangewezen, ter regter zijde, aan den hertog *van Sussex*, den voorzitter van het Lagerhuis, *Abercromby*, de hertogen van *Nemours* en *Saksen-Coburg*; ter linker zijde aan den aartsbisschop van Canterbury, den Lord-Kanselier en den Lord Primaat van Ierland; daarop volgden aan weerszijden de buitengewone en gewone gezanten, onder welke men den baron *van der Capellen* tusschen den vorst *von Schwarzenberg* en den burggraaf *Miroflores* gezeten opmerkte; vervolgens een aantal Lords en leden van het Lagerhuis: sir *R. Peel* en *O'Connell*, de markies van *Londonderry* en sir *Hume*, enz.; doorgaans merkte men één brit op tusschen twee vreemde gasten. De verlichting was in den beginne zeer spaarzaam; maar op het oogenblik dat de Lord-Major de gezondheid van koningin *Victoria* instelde, werd, tot ieders verbazing, de half-duistere zaal als door den slag eener tooverroede, met stroomen lichts overgoten, daar eensklaps aan al de gothische vensters der *hall* en aan de verbazend-groote lichtkroonen, meer dan veertien duizend gas-vlammen te voorschijn kwamen, die elk zoo veel licht verspeidden als drie waskaarsen. Nu eens de toosten-rij geopend was, volgden dezelven elkander gestadig op. Onder het aantal ontboezemingen die bij deze gelegenheid plaats hadden, zullen wij die van den oom der koningin, den hertog *van Sussex* overnemen, die door zijne goede improvisatien zoo gunstig bekend en daarvan aan het jongste feestmaal ter eere van sir *John Herschell* nog blijken gegeven heeft. Op eenen dronk antwoordende, die ter zijner eere was ingesteld, herinnerde hij aan het feestmaal dat in 1814, ter viering van den vrede, aan de verbonden Mogendheden in dezelfde *Guildhall* gegeven werd. » Uit den grond mijns harten — ging hij voort — hecht ik mijn zegel aan de eerbewijzen die hier aan de vertegenwoordigers dier Mogendheden worden aangeboden, daar ik weet, dat vrede en goede verstandhouding hun aller streven is. (*Toejuiching.*) Vier en twintig jaren heeft deze toestand van vrede en der daaruit voortvloeijende welvaart, geduurd; vele, vele gelukkige jaren moge die toestand nog onder ons voortduren! Ik zie heden zóó vele uitstekende staatslieden uit alle de deelen van Europa om mij verzameld, dat het niet waarschijnlijk is, dat zij in vele opzigten niet met mij, niet onderling zouden verschillen; maar in ééne zaak zijn wij het allen eens: in de betuiging onzer achting en van onze hulde jegens de voortreffelijke vrouw, die den schepter dezer koningrijken zwaait. (*Herhaalde toejuichingen.*) Ik wensch het land geluk, dat de voorname vreemdelingen welke bij deze gelukkige gebeurtenis, ons met derzelver tegenwoordigheid vereeren, gedurende hun kortstondig verblijf in ons land, gelegenheid zullen hebben om op te merken, dat het volk van dezen bodem regtschapenheid in het hart en vrijheid in de borst voelt blaken. (*Toejuichingen.*) Ik gevoel mij gelukkig dat die uitstekende mannen zich kunnen overtuigen hoe het in ons land toegaat. Zij zullen zien, dat in Engeland een ieder gewillig achting en eere toebrengt, dien het toekomt. Wij zijn allen onderdanen, — ik, een medeonderdaan — ten allen tijde gereed om van onze regtschapenheid jegens onzen souverein te doen blijken; daar wij weten dat hierdoor onze onafhankelijkheid en onze eer hechte waarborgen erlangen. Onder de veilige hoede eener goede regering, is het de pligt van een ieder, — het zij zijn standpunt hoog of laag zij — zijne hulp niet te weigeren, zoo vaak dezelve noodig en aan de bevordering van de goede oogmerken des bestuurs bevorderlijk kan zijn. Zóó bewijzen wij onze vrijheid en verwerven wij de achting aller natien." — Deze echt-engelsche dronk werd nogmaals luide toegejuicht. — Onder de overige toosten, wekte die, welke aan de maarschalken *Wellington* en *Soult* gezamenlijk gebragt werd, de meeste sensatie. Toen beide opstonden om hunnen dank voor die toost te betuigen, klommen een aantal gasten op hunne stoelen om deze voormalige antagonisten op het oorlogsveld, thans elkander eendragtelijk te zien toespreken. Beiden zeiden zij elkander veel verpligtends. De hertog *van Dalmatie* gaf aan zijn gevoel in fransche bewoordingen den vrijen loop, en eindigde met den uitroep, die donderend werd toegejuicht: » Tusschen Frankrijk en Engeland zal voortaan een eeuwig verbond (*alliance perpétuelle*) bestaan!" — De eindelooze reeks van toosten die op dit merkwaardige feest werden uitgesproken, werd, niet onaardig, door den hertog *van Richmond* met een dronk ter eere van de lord-majores besloten: » Ik ben" voegde hij er bij, » zelf een getrouwd man, en ken het geluk van den echtelijken staat; ik geloof, dat ook de de lord-major evenveel reden heeft als ik, om zich met het bezit eener goede brave, vrouw geluk te wenschen!"

Onthaal van Blücher te Londen. — De hulde welke dezer dagen door het engelsche volk, — en vooral ook ter gelegenheid van het boven kortelijk beschreven feest in *Guildhall*, aan den maarschalk *Soult* bewezen werd, — heeft in Duitschland de herinnering aan het jaar 1814 levendig opgewekt, toen aan de Germaansche helden in de britsche hoofdstad zoo vele eer te beurt viel. Een der bladen geeft aan, die herinnering op de volgende wijze lucht: » Het tegenwoordig oogenblik herinnert een ieder aan die dagen van brusende vermaken, op een nog wat gewigtiger tijdstip, toen nog meerdere vreemde gasten te Londen vereenigd waren dan thans, en onder die gasten: *Frederik Willem* van Pruissen en *Alexander* van Rusland. Met hen was ook het grijze legerhoofd prins *Blücher von Wahlstadt*, de Noordzee overgestoken. Aan dezen laatsten viel een onthaal ten deel, waarbij dat van den maarschalk *Soult* verre in de schaduw moet staan. Den 6den junij 1814 landde hij bij Dover. Het volk was er niet van af te houden, om den held op deszelfs handen te dragen; men reet hem de stukken van zijnen rok, dien hij geheel prijs moest geven. *Blücher* verzekerde, dat hij gevaar geloopen had, van onder de eer die men hem bewezen had, te bezwijken. Eene schaar van dames, van jonge meisjes uit de eerste familien, allen in feestgewaad, wachtten hem op, en verlangden haarlokken van hem, tot aandenken; en niet tevreden was men, voor dat hij der in geestdrift ontstoken menigte op zijnen, slechts met weinig haar voorzienen schedel gewezen en betuigd had, dat zoo hij ook maar aan ieder dier leeftallige maagden een enkel haartje geven wilde, hij die gedienstigheid met volslagene kaalheid zou moeten bekoopen. Zijn intogt in Londen geleek naar een triomf. Toen *Blücher*, den 8sten Junij, in groot gala, naar het hof reed, om zijne opwachting te maken, spande het volk de paarden van zijne koets en reed hem onder gejuich en hoera's naar het paleis. Na de monarchen zelven, om wier personen het volk des daags en des nachts in talooze menigte en met de hartstogtelijkste vereering, zich henendrong, viel aan geen der vreemde gasten zulk eene algemeene en duurzame hulde ten deel als aan *Blücher*; — *Barclay de Tolly*, *Platoff*, *York*, *Bulow*, en zoo vele andere in het veld en in den raad beproefde mannen, kwamen slechts in de tweede plaats in aanmerking, ja zelfs *Wellington* moest in die oogenblikken achterstaan. Scharen van duizenden volgden steeds het rijtuig van den Pruissischen held, klommen op de treden, boven op, hingen aan de portieren, om hem te groeten, om hem de hand te drukken. Men verhaalde destijds zelfs, dat hij zich een valsche arm en een opgevulden handschoen had laten maken, om die aan de onstuimige menigte toe te reiken, daar zijne eigen leden den gestadigen storm geen wederstand zouden geboden kunnen hebben. — Zóó luid weergalmde zijn naam, door zoovele kelen uitgeroepen, dat alleen het oor hetwelk aan het gedonder des geschuts gewoon was, er niet door verdoofd werd. — Onder de feesten van 1814 was ook een banket in *Guildhall*, dat aan den Londenschen stedelijken raad 20,000 pond sterling kostte."

Te Breda, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.